

Rozsudek Nejvyššího soudu SR ze dne 29.03.1991, sp. zn. 5 Cz 9/91, ECLI:CZ:NSSR:1991:5.CZ.9.1991.1

Číslo: 16/1992

Právní věta: Povahou věci bolo vylúčené podanie sťažnosti pre porušenie zákona (ako mimoriadneho opravného prostriedku proti právoplatnému súdnemu rozhodnutiu) proti volebnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 50 zákona č. 346/1990 Zb. Primerané použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku na konanie o volebnej sťažnosti podľa uvedeného ustanovenia bolo treba aplikovať v rozsahu obmedzenom osobitným charakterom právnej úpravy volieb.

Soud: Nejvyšší soud SR

Datum rozhodnutí: 29.03.1991

Spisová značka: 5 Cz 9/91

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Řízení před soudem, Stížnost pro porušení zákona, Volby

Předpisy: 346/1990 Sb. 99/1963 Sb. § 236

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Sťažnosťou proti vydaniu osvedčení o zvolení starostu a poslancov obce Š. domáhala sa koalícia dvoch politických strán vyhlásenia volieb za neplatné. Neskôr upravila svoj návrh tak, že žiadala o zrušenie osvedčení o zvolení starostu obce a poslancov s poukazom na to, že voľby boli vykonané v rozpore so zákonom č. 346/1990 Zb., o voľbách do orgánov samosprávy obcí.

Okresný súd v Bardejove uznesením zrušil osvedčenie Miestnej volebnej komisie v Š. z 28. 11. 1990 o zvolení starostu a poslancov obecného zastupiteľstva v Š. Dospel k záveru, že volebná komisia pri sčítavaní hlasov a pri posudzovaní hlasovacích lístkov nepostupovala dôsledne podľa ustanovení § 37 ods. 3 a § 38 ods. 2 zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí, a že členovia volebnej komisie spochybnili výsledky volieb, čo považoval za dostatočný dôvod pre vyhovieť volebnej sťažnosti.

Proti uzneseniu Okresného súdu v Bardejove podal generálny prokurátor Slovenskej republiky sťažnosť pre porušenie zákona a navrhol jeho zrušenie a vrátenie veci Okresnému súdu v Bardejove na ďalšie konanie. V sťažnosti poukázal na to, že miestna volebná komisia uverejnila spôsobom v mieste obvyklým bezodkladne po podpísaní zápisnice o výsledku volieb v obci výsledky volieb do obecného zastupiteľstva a výsledky volieb starostu obce. Sťažnosť proti vydaniu osvedčení, predkladaná písomne do 10 dní po uverejnení volebného výsledku okresného súdu, musela sa podať

v tejto zákonnej lehote a po jej bezvýslednom uplynutí už nebolo možné sťažnosť úspešne podať. Pre počítanie lehot podľa ustanovenia § 57 O. s. p. platí, že lehota začína plynúť prvým dňom nasledujúcim po skutočnosti určujúcej jej začiatok. Lehota tu teda začala plynúť prvým dňom po uverejnení volebných výsledkov. Sťažnosť pre porušenie zákona ďalej vytýkala súdu nesprávny záver, ak pre začiatok plynutia lehoty vychádzal z dátumu 28. 11. 1990, t. j. dátumu vydania volebného osvedčenia. Vydanie osvedčenia o zvolení nie je možné stotožniť s uverejnením výsledku volieb. Súd teda pochybil, keď ustálil, že sťažnosť podaná na ministerstvo spravodlivosti SR 4. 12. 1990 a súdu doručená 12. 12. 1990 bola podaná v zákonom stanovenej desaťdňovej lehote. Podanie volebnej sťažnosti na nepríslušnom orgáne by malo za následok zachovanie lehoty iba vtedy, ak by tento nepríslušný orgán doručil súdu sťažnosť ešte v zákonnej lehote.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol túto sťažnosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky ako neprípustnú.

Z odôvodnenia:

Volebná sťažnosť sa predkladá do 10 dní po uverejnení volebného výsledku okresného súdu. Okresný súd prejedná sťažnosť do 10 dní v senáte zloženom z predsedu a dvoch sudcov. Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku 1) o preskúavaní rozhodnutí iných orgánov sa použijú primerane (§ 50 ods. 1, 2, 3 zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí).

S týmto primeraným použitím ustanovení Občianskeho súdneho poriadku súvisí otázka, či bolo možno pripustiť sťažnosť pre porušenie zákona v prípadoch právoplatných súdnych rozhodnutí o volebných sťažnostiach podľa ustanovenia § 50 zákona č. 346/1990 Zb.

Zo znenia uvedeného právneho ustanovenia vyplýva zámer zákonodarcu, aby sa vo veciach volebných sťažností urýchlene rozhodlo a aby sa zabezpečil v mestách a obciach neodkladne riadny výkon činnosti zvolených samosprávnych orgánov. Preto zákon ustanovuje na podanie volebnej sťažnosti veľmi krátku desaťdňovú lehotu a v rovnakej lehote ukladá súdu povinnosť volebnú sťažnosť prejednať. V záujme tohoto cieľa zákon vylučuje možnosť odvolania proti rozhodnutiu príslušného súdu prvého stupňa (§ 50 ods. 3 zákona č. 346/1990 Zb.). Postup súdu pri prejednávaní volebnej sťažnosti je upravený ako osobitný spôsob preskúavania rozhodnutí iného orgánu, pričom je toto preskúavanie obmedzené práve osobitným charakterom volebnej problematiky. Preto zákon určuje, že ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o preskúavaní rozhodnutí iných orgánov sa použijú primerane, t. j. v obmedzenom rozsahu.

Proti právoplatným rozhodnutiam súdov vo veciach preskúavania rozhodnutí iných orgánov bolo možné podať sťažnosť pre porušenie zákona (§ 250 ods. 3 O. s. p.). Ustanovenie § 50 zákona č. 346/1990 Zb. bolo však voči ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku o preskúavaní rozhodnutí iných orgánov vo vzťahu špeciálnej právnej normy k norme všeobecnej; všeobecná norma tu platí iba vtedy a v takom rozsahu, ak (v akom rozsahu) špeciálna norma uvedenú problematiku neupravuje. Zákon č. 346/1990 Zb. vyslovene nepripúšťa vo veci volebnej sťažnosti odvolanie a o obnove konania ani o sťažnosti zákona sa nezmieňuje. Z ustanovenia § 50 tohto zákona však vyplýva, že zákon nepripúšťa možnosť mimoriadnych opravných prostriedkov. To dokladajú mimoriadne krátke lehoty (10 dní), ktoré zákon na uplatnenie práva podania volebnej sťažnosti poskytuje (§ 50 ods. 1), i rovnako desaťdňová lehota, v ktorej sa ukladá súdu volebnú sťažnosť prejednať. Tieto krátke lehoty i nemožnosť uplatnenia riadnych ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov je daná osobitným charakterom veci, o ktorej súd koná. Je totiž v záujme politickej i právnej istoty, aby bola správa vecí verejných zabezpečená a aby novozvolené orgány mohli čo najskôr začať vykonávať činnosť, ku ktorej boli volebným aktom povolané, alebo aby sa mohli neodkladne vykonať nové voľby.

Primeranosť použitia ustanovení Občianskeho súdneho poriadku o preskúavaní rozhodnutí iných

orgánov podľa ustanovenia § 50 ods. 1 zákona č. 346/1990 Zb. bolo treba chápať v súvislosti s volebnou problematikou, ktorú tento zákon upravuje, a dôsledkami, aké by pri dlhotrvajúcich súdnych sporoch, ktoré by uplatňovaním riadnych i mimoriadnych opravných prostriedkov vznikli. Preto použitie ustanovenia § 250 ods. 3 O. s. p. 2) o pripustení sťažnosti pre porušenie zákona bolo v prípadoch volebných sťažností vylúčené povahou veci, ktorú volebný zákon upravuje. Z konkurencie oboch týchto právnych noriem (Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 346/1990 Zb. vyplýva napokon aj nemožnosť použitia niektorých ich ustanovení súčasne.

Volebný zákon (zákon č. 346/1990 Zb.) neponecháva problematiku opravných prostriedkov neupravenú; upravuje túto problematiku sám vlastnou špeciálnou úpravou a jednoznačne odvolanie nepripúšťa. Touto špeciálnou úpravou zdôrazňuje, že naliehavosť právnej a politickej istoty volebných otázok je tak intenzívna, že volebná vec musí byť definitívne vyriešená pred súdom prvého stupňa a nemožno sa ňou zaoberať v rámci riadnych, ale ani mimoriadnych opravných prostriedkov. Opačný výklad by mal za následok spochybnenie platnosti všetkých právnych aktov vydaných zvolenými orgánmi po právoplatnom rozhodnutí súdu prvého stupňa vo volebnej veci, ale i ďalšie ťažko predvídateľné dôsledky.

Pripustenie sťažnosti pre porušenie zákona proti rozhodnutiu súdu podľa § 50 zákona č. 346/1990 Zb. bolo teda neprimeraným použitím ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré bolo v rozpore s ustanovením § 50 ods. 2 zákona č. 346/1990 Zb.

Vychádzajúc z uvedených záverov Najvyšší súd SR zamietol sťažnosť pre porušenia zákona, podanú generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, ako neprípustnú.

Poznámky pod čiarou:

1) zákona č. 99/1963 Zb. (ktorého znenie so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 78/1983 Zb. a ďalej zmenené zákonom č. 180/1990 Zb. a zákonom č. 519/1991 Zb.)

2) v znení pred novelizáciou zákonom č. 519/1991 Zb.